

EU på 10 minuter

Dagligen kommer det nyheter om vad EU har bestämt. Många av frågorna påverkar vår vardag. Sverige och 26 andra länder ingår i Europeiska unionen.

- Vad sysslar EU med?
- Hur går samarbetet till?
- Hur mycket betalar Sverige för att vara med?
- Hur kan vi påverka EU?

Här kan du läsa mer och följa med på en snabbresa i EU-kunskap.

EU i din vardag

En stor del av EU:s arbete handlar om att underlätta handel mellan medlemsländerna.

En följd av detta är bland annat att din kaffebryggare och bordslampa har bokstäverna »CE« märkta på sig. Det är en stämpel på att de uppfyller EU:s krav på säkra produkter. När en produkt är CE-märkt kan den säljas i alla medlemsländer.

Inte bara varor, utan även tjänster, kan röra sig över gränserna. Ett företag från ett annat EU-land kan till exempel få uppdraget att sköta busstrafiken i din region.

Visste du att ungefär 60 procent av besluten som politikerna i din kommun tar påverkas av EU-regler? Det kan till exempel handla om kvaliteten på badvattnet i sjöar eller att soptipparna ska klara EU:s miljökrav.

EU påverkar allas vardag.

Du ska kunna resa, flytta och studera

EU-samarbetet går också ut på att det ska vara enkelt att resa, flytta till eller studera i ett annat EU-land.

Numera kan du till exempel arbeta i ett annat EU-land utan något särskilt arbets- eller uppehållstillstånd.

Euron är valuta i drygt hälften av EU-länderna. Blir du sjuk på resan har du rätt till nödvändig vård om du har med ditt europeiska sjukförsäkringskort.

Sysslar EU med allt?

EU sysslar med många frågor. Här är några exempel:

- *Miljöfrågor:* EU har till exempel satt mål för hur medlemsländerna ska minska sina utsläpp av växthusgaser.
- *Fiske:* EU bestämmer hur mycket fisk som får fiskas i medlemsländernas vatten, det gäller bland annat torsken i Östersjön.
- *Polissamarbete:* EU-ländernas poliser och åklagare har rätt att samarbeta för att bekämpa grov brottslighet mellan länderna, till exempel narkotika-smuggling.
- *Regionalstöd:* EU-länderna vill minska ekonomiska och sociala skillnader mellan länder och regioner inom EU. Därför går en stor del av EU:s pengar till regionalstöd.
- *Flyktingpolitik:* EU har en del gemensamma regler om asyl för flyktingar, bland annat vilket land som ska behandla en asylsökande.

Detta gör **inte** EU

Medlemsländerna ansvarar själva för en hel del frågor. Några exempel är inkomstskatter, sjukvård, skola samt pensioner och barnbidrag.

Vad kostar EU och vart går pengarna?

Alla medlemsländer betalar en avgift till EU varje år. Sverige betalar cirka 30 miljarder kronor. Avgiften grundar sig bland annat på landets ekonomiska förutsättningar.

Totalt sett får EU in cirka 1300 miljarder kronor på ett år. Ungefär 85 procent av pengarna går tillbaka till medlemsländerna i form av stöd. Det mesta går till att

- utveckla regioner i EU-länderna, t.ex. förbättra vägar, stödja forskning och utbildning på arbetsmarknaden
- stödja jordbruk, landsbygd och fiske.

Men pengar går till exempel också till bistånd, kulturstöd och polissamarbete. Sverige får del av de flesta stöden.

- Sveriges statsbudget är cirka 810 miljarder kronor.
- Cirka 30 miljarder kronor av statsbudgeten går som avgift till EU.
- Sverige får tillbaka 10–15 miljarder kronor i EU-stöd.

Europeiska rådet – toppmöte mellan EU-ländernas ledare

Europeiska rådet drar upp riktlinjerna för EU-samarbetet på längre sikt, men fattar inga beslut om EU-regler. Toppmötena äger rum fyra gånger varje år. Om det behövs kan extra toppmöten anordnas.

Europeiska rådet består av sin ordförande, EU-ländernas stats- och regeringschefer samt kommissionens ordförande. Europeiska rådet väljer sin ordförande för en period av två och ett halvt år.

Hur går det till när EU beslutar?

Sverige och de andra medlemsländerna beslutar om nya EU-regler tillsammans. Det betyder att Sverige kan påverka EU:s beslut, men i vissa fall måste Sverige också följa EU-beslut som Sverige inte vill ha. Så här går det till när Sverige och de andra medlemsländerna kommer överens om nya EU-regler.

EU-kommissionen föreslår ny lag

- 1 EU-kommissionens uppgift är att föreslå nya lagar. Sverige, liksom alla andra medlemsländer, har en ledamot i kommissionen.

Regeringen och riksdagen tar ställning

- 2 EU-kommissionen skickar sina förslag till alla medlemsländer. I Sverige går de till regeringen och riksdagen. Regeringen informerar riksdagen om sin syn på förslagen och tar emot riksdagens synpunkter. Det är regeringen som för Sveriges talan.

1
EU-kommissionen
föreslår ny lag

2
Regeringen och riksdagen
tar ställning

3
Europaparlamentet
beslutar

4
Ministerrådet beslutar

5
Sverige genomför lagen

Europaparlamentet beslutar

3 Europaparlamentet är med och bestämmer om EU:s nya lagar. I senaste valet valdes 736 ledamöter, 18 av dem från Sverige. Antalet ledamöter ska bli fler, totalt 754, varav 20 från Sverige.

Europaparlamentet beslutar tillsammans med ministerrådet i de flesta frågor. I vissa frågor beslutar Europaparlamentet inte. Det gäller till exempel EU:s utrikes- och säkerhetspolitik.

Ministerrådet beslutar

4 Den svenska regeringen och alla andra regeringar i EU-länderna deltar med en minister i EU:s ministerråd. Ministerrådet beslutar om nya EU-lagar.

Den svenska regeringen har i förväg diskuterat förslagen med riksdagen.

Sverige genomför lagen

5 När ministerrådet har beslutat om en ny lag ska Sverige och alla andra medlemsländer införa lagen. Ibland behöver riksdagen ändra i svenska lagar för att de ska stämma överens med EU:s nya lagar. I andra fall gäller EU:s lagar direkt.

KOMPLETTERANDE FAKTA

Kommissionen

- Kommissionärerna ska se till hela EU:s bästa och är inte representanter för sina respektive länder.
- Kommissionen utses på fem år av medlemsländernas regeringar.
- Europaparlamentet ska godkänna kommissionen.

Riksdagen granskar

Vid sidan om att granska och ge synpunkter till regeringen har riksdagen, liksom parlamenten i de andra EU-länderna, även en annan uppgift. När EU föreslår nya lagar på vissa områden ska parlamenten inledningsvis granska om reglerna behövs på EU-nivå eller om det är bättre att varje land beslutar om regler var för sig. Granskningen kan leda till att kommissionen måste ompröva sitt förslag.

Europaparlamentet

- Val vart femte år till Europaparlamentet.
- Medborgarna i varje land röstar fram sina ledamöter.
- Länder med stor befolkning har fler representanter än länder med liten befolkning.

Ministerrådet

- Den minister i regeringen som ansvarar för frågan deltar i ministerrådet. Är det till exempel miljöfrågor på dagordningen är det miljöministern som är med.
- I de flesta frågor kan ministerrådet besluta när en majoritet är för förslaget. I vissa frågor måste alla ministrar vara överens för att ta beslut.

Vad händer om Sverige inte följer EU:s regler?

EU-kommissionen kontrollerar att länderna följer de lagar som EU har beslutat om. Om kommissionen anser att Sverige inte gör det kan kommissionen stämma Sverige i EU-domstolen.

En av EU-domstolens uppgifter är att avgöra om ett medlemsland har brutit mot EU:s regler. Svenska domstolar kan även vända sig till EU-domstolen med frågor om hur EU:s regler ska tolkas.

Om du anser att Sverige eller något annat medlemsland inte följer EU:s regler kan du själv anmäla detta till EU-kommissionen.

EU-DOMSTOLEN

- EU-domstolen har en domare från varje EU-land.
- Domarna utses av medlemsländernas regeringar på sex år.

Hur kan du påverka EU?

Om du vill påverka besluten i EU kan du kontakta någon av dem som arbetar med EU-frågor.

- *Europaparlamentariker:* Det finns svenska ledamöter i Europaparlamentet som är med och påverkar EU-besluten. Europaparlamentet har ett informationskontor i Sverige.
- *Riksdagsledamöter:* Riksdagens ledamöter stiftar lagarna i Sverige och ger regeringen synpunkter inför beslut i ministerrådet.
- *Ministrar i regeringen:* De deltar i ministerrådsmötena där de beslutar om nya EU-regler.
- *EU-kommissionen:* EU-kommissionen vill ofta ha synpunkter på utkast till lagar. En miljon EU-medborgare kan också i ett medborgarinitiativ uppmana kommissionen till lagförslag. Kommissionen har ett kontor i Sverige.
- *Organisationer:* Många organisationer samarbetar på europeisk nivå för att påverka EU-kommissionen.

**Kontaktuppgifter
finns samlade på
sista sidan.**

Från sex länder till ...

EU består i dag av 27 länder som tillsammans har ungefär 500 miljoner invånare. Fler länder vill bli medlemmar, bland andra Island, Kroatien och Turkiet.

Varför startade samarbetet? Flera europeiska länder ville strax efter andra världskriget samarbeta för att förhindra nya krig. Därför bildade sex länder den Europeiska kol- och stålgemenskapen 1952. De skulle gemensamt ansvara för produktionen av kol och stål, som var viktiga råvaror i krigsindustrin. På så sätt skulle de undvika att något enskilt land började rusta upp igen. Detta var det första steget i skapandet av EU.

Samarbetet övergick 1958 till att gälla även andra produkter, tjänster och kapital. Hela samarbetet kom nu att kallas för EG, Europeiska gemenskaperna. Med tiden blev bland annat miljö, jordbruk och transporter uppgifter för EG. 1993 blev EG istället EU – Europeiska unionen. Då blev det till exempel möjligt för länderna att agera tillsammans i utrikespolitiska frågor.

Sedan dess har ytterligare 15 länder blivit medlemmar i EU, vilket påverkar hur samarbetet ser ut.

MEDLEMSLÄNDER

Länderna har blivit medlemmar vid olika tidpunkter:

1952	Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Tyskland
1973	Danmark, Irland, Storbritannien
1981	Grekland
1986	Portugal, Spanien
1995	Finland, Sverige, Österrike
2004	Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien, Tjeckien, Ungern
2007	Bulgarien, Rumänien

Vill du veta mer om EU?

EU-upplysningen

EU-upplysningen har riksdagens uppdrag att ge opartisk och allsidig information om EU.

Ta reda på mer om EU på www.eu-upplysningen.se eller ställ dina frågor till oss på tfn 020-250 000, e-post eu-upplysningen@riksdagen.se.

Påverka EU

Regeringen | På www.regeringen.se finns kontaktuppgifter till regeringens alla ministrar.

Europaparlamentet | Kontaktuppgifter till de svenska Europaparlamentarikerna finns på www.europaparlamentet.se. Du kan också kontakta Europaparlamentets informationskontor i Sverige, tfn 08-562 444 55, e-post epstockholm@europarl.europa.eu.

Riksdagen | Kontakta en riksdagsledamot. På www.riksdagen.se finns adresser till de 349 ledamöterna och till de politiska partierna i riksdagen.

EU-kommissionen | Kontakta EU-kommissionens kontor i Sverige, tfn 08-562 444 11, e-post bursto@ec.europa.eu. Webbadressen är ec.europa.eu/sverige.

Du kan också kontakta intresse- och branschorganisationer.

